

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	NS_Biologiczne podstawy zachowania człowieka_Ćwiczenia audytoryjne (Ćw. audytoryjne), PG_00149100						
Kierunek studiów	Psychologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	niestacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Psychologii -> Psychologiczna Poradnia Genetycznych Chorób Rzadkich						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		mgr Wiktoria Kujawa-Kamińska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	18.0	0.0	0.0	0.0	18
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	18		10.0		47.0	75
Cel przedmiotu	Zrozumienie powiązań między zachowaniem a funkcjonowaniem układu nerwowego poprzez wielopoziomowe i interdyscyplinarne analizy zachowania człowieka.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PSYCHJ5_W01] Zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	Student zna i rozumie pojęcia będące podstawą wyjaśnień powiązań między zachowaniem a stanem ośrodkowego / obwodowego / autonomicznego układu nerwowego. Potrafi trafnie ulokować dane pojęcia dziedzinowo i zdefiniować je z perspektywy dziedziny podstawowej i pokrewnej.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[PSYCHJ5_U04] Potrafi w sposób klarowny, spójny i precyzyjny wypowiadać się w mowie i na piśmie w języku polskim i języku obcym, posiada umiejętność konstruowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień psychologicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając z dorobku zarówno psychologii, jak i innych dyscyplin naukowych	Możliwość przekazania zarówno opisu zachowania, jak i możliwych jego wyjaśnień w sposób spójny, przejrzysty i ścisły. Nabycie kompetencji przekazania wiedzy o biologicznych podstawach zachowania, także sięgając do zasobów językowych dziedzin pokrewnych, również w oparciu o dostępny studentowi język kongresowy.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[PSYCHJ5_W10] Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat biologicznych, pedagogicznych, społecznych i filozoficznych podstaw funkcjonowania psychicznego człowieka; rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	Znajomość źródeł zakotwiczonych w wielu dziedzinach (m.in. biologia, pedagogika, filozofia itd.) i świadomość konieczności sięgania do nich jako konieczny warunek zrozumienia stanu i dynamiki rozwoju zachowań człowieka w aspekcie poprzecznym i podłużnym. Rozumienie złożoności wyjaśnień wskazujących mnogość czynników kształtujących zachowania człowieka oraz w tym aspekcie właściwe, zdystansowane definiowanie dychotomii : norma - patologia, funkcjonalność - dysfunkcjonalność oraz harmonia - dysharmonia.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[PSYCHJ5_W06] Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym, jak i społecznym	Poznanie struktury i funkcji ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Znajomość podstawowych modeli relacji mózg-zachowanie oraz kierunków rozwoju neuronauki. Wiedza o efektach korelacji GxE (genotyp środowisko) w odniesieniu do psychologicznego funkcjonowania człowieka.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PSYCHJ5_U02] Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów psychologicznych, wychowawczych, pomocowych czy terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych	Umiejętność znajdowania wyjaśnień zachowań człowieka z poziomów: fizjologicznego, ontogenetycznego, ewolucyjnego i funkcjonalnego. Umiejętność integrowania wiedzy o zachowaniach człowieka z wielu dziedzin w oparciu o znajomość regulacyjnej i kontrolnej roli ośrodkowego układu nerwowego.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[PSYCHJ5_K01] Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	Świadomość różnych prędkości rozwoju dziedzin służących wyjaśnianiu stanu i dynamiki przebiegu zachowań człowieka oraz wynikającej z tego faktu potrzeby interdyscyplinarnego kształcenia. Rozumienie potrzeby uzupełniania wiedzy nie tylko jako impulsu dla rozwoju zawodowego / naukowego ale i osobistego.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	<p>I - Prezentacja cztero-poziomowego modelu wyjaśniania zachowań człowieka i zwierząt z perspektywy biologicznej:</p> <p>a. Poziom wyjaśnień fizjologicznych,</p> <p>b. Poziom wyjaśnień ontogenetycznych,</p> <p>c. Poziom wyjaśnień ewolucyjnych,</p> <p>d. Poziom wyjaśnień funkcjonalnych.</p> <p>II - Kooperacja i altruizm - przykłady ze świata zwierząt i ludzi. Analiza i interpretacje wybranych zachowań.</p> <p>III - Zachowania rodzicielskie - przykłady ze świata zwierząt i ludzi. Analiza i interpretacje wybranych zachowań.</p> <p>IV - Zachowania eksploracyjne - przykłady ze świata zwierząt i ludzi. Analiza i interpretacje wybranych zachowań.</p> <p>V - Dziedziczenie i odziedziczalność - analiza wybranych cech fenotypu wyglądu u zachowania zwierząt i ludzi (m.in. wzrost, waga, IQ oraz choroba alkoholowa)</p> <p>VI - Fenylketonuria - biopsychospołeczne aspekty. Ujęcie praktyczne.</p> <p>VII - Anatomia układu nerwowego - praca w oparciu o modele.</p> <p>VIII - Plastyczność układu nerwowego po uszkodzeniu - analizy związane z ruchem i mową (zaburzenia funkcji motorycznych i afazje).</p> <p>IX - Złudzenie ciężaru i objętości - prezentacja zjawiska, eksperyment, omówienie i interpretacja.</p> <p>X - Zmysł dotyku. Wrażliwość na dotyk - prezentacja zjawiska, eksperyment, omówienie i interpretacja.</p> <p>XI - Widzenie barwne. Genetyczne uwarunkowania percepcji kolorów. Prezentacja Tablic Ishihary - badanie i interpretacja.</p> <p>XII - Konflikt i kooperacja - wyjaśnienia biologiczne wybranych zachowań: manipulacja, korzyść indywidualna i wzajemność. Interakcje między osobnikami spokrewnionymi - przykłady ze świata zwierząt i ludzi.</p> <p>XIII - Przechowywanie informacji w układzie nerwowym. Mechanizmy powstawania LTP. Tworzenie zapisu pamięciowego - prezentacja zjawiska, eksperyment, omówienie i interpretacja.</p> <p>XIV - Zespół stresu pourazowego - prezentacja zjawiska, eksperyment, omówienie i interpretacja.</p> <p>XV - Podsumowanie.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Test pisemny - kolokwium	50.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>- Kalat, J.W. (2020). Biologiczne podstawy psychologii. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>- Longstaff A. (2006). Neurobiologia. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>- Sadowski, B. (2009). Biologiczne mechanizmy zachowania się ludzi i zwierząt. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>- Pąchalska M. (2007). Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu. T1, Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>- Futuyma D.J. (2008). Ewolucja. WUW.</p> <p>- Fletcher H., Hickey I., Winter P. (2010). Genetyka. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>- Tinbergen N. (1976). Badania nad instynktem. PWN.</p> <p>- Wiener J. (1996) Medycyna behawioralna. Urban & Partner.</p> <p>- Matthews G.G. (2000) Neurobiologia. Od cząsteczek i komórek do układów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL.</p> <p>- Pisula W. (2003) Psychologia zachowań eksploracyjnych zwierząt. GWP.</p> <p>- Szewczuk W., i in. (1985). Ćwiczenia eksperymentalne z psychologii ogólnej. PWN.</p> <p>- Pąchalska M., i in. (2022). Neuropsychologia kliniczna. Od teorii do praktyki. PWN.</p>
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<p>Zjawisko odziedziczalności: podstawy teoretyczne i przykłady.</p> <p>I - Odziedziczalność ujęcie wąskie i szerokie - wprowadzenie.</p> <p>II - Przykłady obliczania: BMI, IQ oraz uzależnienia.</p> <p>Eksperyment: Wrażliwość na dotyk.</p> <p>I - Zmysł dotyku: czucie powierzchniowe i głębokie - topografia neuroanatomiczna,</p> <p>II - Badanie przestrzennego progu dotyku i wskazanie uwarunkowań jego wartości,</p> <p>III - Zaburzenia czucia powierzchniowego i głębokiego prezentacja wybranych schorzeń.</p>	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.